

A large, stylized letter 'J' graphic that spans the left side of the page. The top part of the 'J' is a dark purple color, and the bottom part is a bright cyan color. The 'J' is positioned on the left side of the page, with its right edge curving towards the center.

Stelselwijziging Jeugd

Factsheet

Jeugdwet

Naar goede jeugdhulp
die bij ons past

Ondersteuning en jeugdhulp per 2015

De Jeugdwet is op 17 oktober 2013 door de Tweede Kamer aangenomen en op 18 februari 2014 door de Eerste Kamer. Publicatie in het Staatsblad volgde op 1 maart 2014 (Staatsblad 2014, 105). De Jeugdwet treedt in werking op 1 januari 2015. Vooruitlopend op de wet (artikel 12.6) gaat de gemeenteraad het beleidsplan (artikel 2.2) en de verordening (artikel 2.9) vaststellen vóór 1 november 2014.

Op grond van de Jeugdwet:

- worden gemeenten verantwoordelijk voor alle **jeugdhulp**: ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedproblemen, psychische problemen en stoornissen. Ook worden gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugd-reclassering, en de advisering en verwerking van meldingen inzake huiselijk geweld en kindermishandeling.
- verzorgen gemeenten per 1 januari 2015 de **vrijwillige en gedwongen jeugdzorg** die nu onder verantwoordelijkheid vallen van de provincie, de **jeugd-GGZ** vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de AWBZ, en de zorg voor jongeren in verband met een **verstandelijke beperking (VB)** op basis van de AWBZ.
- gaan gemeenten concreet de volgende taken uitvoeren:
 - de gemeentelijke toegang organiseren op een laagdrempelige en herkenbare manier, bijvoorbeeld via een sociaal wijkteam of een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG);
 - de juiste deskundigheid voor toegang beschikbaar stellen, zodat triage plaatsvindt door hiervoor toegeruste professionals – dit ter vervanging van de bestaande indicatiestelling;
 - rechtstreeks toegang bieden tot jeugdhulp na verwijzing door een huisarts, jeugdarts of medisch specialist;
 - een voldoende aanbod hebben aan gecertificeerde instellingen en de jeugdhulp inzetten die een gecertificeerde instelling – of andere uitvoerders van de jeugdreclassering – nodig achten;
 - een consultatiefunctie bieden voor professionals;
 - specialistische hulp inschakelen en melden aan de Raad voor de Kinderbescherming indien de veiligheid van het kind in het geding is;
 - 24/7 beschikbaar en bereikbaar zijn en bij crisissituaties direct de juiste jeugdhulp inschakelen.
- hebben gemeenten hiervoor een **jeugdhulpplicht**, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Als bijvoorbeeld (specialistische) jeugd-GGZ nodig is, moet deze geboden worden.
- houden jeugdigen bij wie al voor het 18e levensjaar duidelijk is dat zij op grond van ernstige beperkingen of stoornissen hun verdere leven zorg nodig hebben, aanspraak op de Wet Langdurige Zorg (Wlz).
- is per jaar een bedrag voor jeugdhulp beschikbaar van zo'n € 3,9 miljard. Hiernaast ontvangen gemeenten jaarlijks een bedrag van € 400 miljoen via de Decentralisatie-uitkering Centra voor Jeugd en Gezin. In de mei-circulaire 2014 vindt u meer informatie over de verdeling van budgetten. Kijk op www.voordejeugd.nl voor de meest actuele informatie.

Waarom deze Jeugdwet?

De Jeugdwet is het logische sluitstuk van een langdurig proces. De motie Soutendijk, in 2004 met algemene stemmen door de Eerste Kamer aanvaard, vroeg om **eenduidige financiering en aansturing van de jeugdzorg**. Volgens de indieners zou de Wet op de jeugdzorg (per 1-1-2005) hierin onvoldoende voorzien. In 2009 liet de **Evaluatie van de Wet op de jeugdzorg** zien dat er veel was bereikt, maar dat de beoogde effectieve, integrale aanpak helaas niet tot stand was gekomen door te veel bureaucratie, versnippering en verkokering van financieringsstromen. Ook de **parlementaire werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg** (2010) trof knelpunten aan en pleitte voor één financieel kader, preventie en lichte jeugdhulp in de buurt, 1-gezin, 1-plan, 1-regisseur en decentralisatie (inclusief de jeugd-GGZ). In de nieuwe Jeugdwet zijn alle adviezen van de parlementaire werkgroep overgenomen.

Samengevat zijn in de huidige jeugdzorg deze knelpunten geconstateerd:

- het huidige jeugdzorgstelsel is te versnipperd
- de samenwerking rond gezinnen schiet tekort
- de druk op de gespecialiseerde zorg is te groot
- afwijkend gedrag wordt te snel gemedicaliseerd
- de uitgaven blijven stijgen
- overbehandeling én onderbehandeling

Doelen Jeugdwet

Met de Jeugdwet wordt beoogd deze knelpunten op te lossen en wordt het stelsel ingrijpend gewijzigd. De stelselwijziging is geen doel, maar een middel om een concrete omslag (transformatie) in de zorg voor jeugd te realiseren. De transformatiedoelen zijn:

- **meer preventie**, meer eigen verantwoordelijkheid, meer benutten van 'eigen kracht' en het sociale netwerk van kinderen en hun ouders;
- kinderen en jongeren naar vermogen mee laten doen, laten **participeren**. Daarom willen we **normaliseren, ontzorgen en niet onnodig medicaliseren**;
- sneller **jeugdhulp** op maat, **dicht bij huis**, om zo het beroep op gespecialiseerde zorg te verminderen;
- betere **samenwerking** rond gezinnen: 1-gezin, 1-plan, 1-regisseur, o.a. door **ontschotting van budgetten**;
- meer **ruimte voor professionals**, door de **regeldruk** serieus terug te dringen.

Invoering Jeugdwet

De Jeugdwet treedt in werking per 1 januari 2015. Gemeenten hebben inmiddels in regionale transitiearrangementen (RTA's) afspraken gemaakt over de continuïteit van zorg in 2015. De regio's gaan nu verder met de uitwerking van deze RTA's op gemeentelijk niveau. Gelet op de korte tijd tot 1 januari 2015, is het van belang om bij die uitwerking te focussen op een aantal thema's. De hiernaast gepubliceerde focuslijst biedt tien belangrijke prioriteiten voor de organisatie en uitvoering van de jeugdhulptaken in 2015. Gemeenten kunnen deze focuslijst gebruiken als checklist bij hun eigen planning in 2014.

Meer informatie:

www.voordejeugd.nl
www.transitieautoriteitjeugd.nl
www.kennisnetjeugd.nl
www.vng.nl/decentralisatie-jeugdzorg
www.invoeringwmo.nl
www.rijksoverheid.nl/hlz

Focuslijst 2014

1. **Zorgcontinuïteit** is geregeld en er blijft een **passend en dekkend aanbod**; benodigde zorg is ingekocht; er zijn afspraken met bovenregionale aanbieders.
2. **Toegang is op orde**: gemeenten hebben een laagdrempelige, herkenbare, integrale toegang voor jeugd georganiseerd, waar signalen, vragen over en verzoeken om hulp snel wordt geboden of wordt doorverwezen. Zowel deskundigheid als mandaten van de professionals zijn geregeld. Hiertoe behoort ook **crisiszorg**: van zorgmelding tot 24-uurs opvang.
3. De gemeente is aangesloten op het **gedwongen kader** door:
 - a) afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming,
 - b) afspraken met gecertificeerde instellingen en
 - c) de koppeling met CORV. Werkprocessen moeten hierop worden ingericht.
4. Er is **regionaal ingekocht**; er zijn afspraken over regionale samenwerking en de regionale inkooporganisatie staat en functioneert.
5. **Interne processen bij de gemeente functioneren**: van beleid tot uitvoering is de jeugdhulp verankerd in de organisatie en er is voldoende capaciteit en kennis beschikbaar.
6. Er is een werkwijze voor **gegevensuitwisseling en privacy** tussen de verschillende ketenpartners.
7. De gemeente heeft in beeld wat het **jeugdhulpgebruik** is in de eigen gemeente.
8. De gemeente heeft duidelijkheid over de **huidige budgetten en aantallen voor de jeugd-AWBZ**, en specifiek het deel PGB daarin.
9. Het **Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling** is ingericht.
10. **Beleidsplan en verordening** zijn op 31 oktober 2014 goedgekeurd door de raad.

Voor meer informatie en uitleg over de tien focuspunten, zie www.voordejeugd.nl.

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

www.voordejeugd.nl

Juni 2014